

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни	
		Назва дисципліни <u>Основи теорії сучасної комунікації</u>	
Статус дисципліни обов'язковий компонент			
Галузь знань		03 Гуманітарні науки	
Спеціальність		035 Філологія	
Освітня програма		Філологія (українська мова та література)	
Рівень вищої освіти		третього освітньо-наукового рівня (доктора філософії)	
Форма навчання		Денна	
Курс		II	
Семестр		III	
Обсяг дисципліни	Кредити	4	
	Години	120	
	Лекційні	20	
	Практичні/семінарські	20	
	Лабораторні		
	Самостійна робота	80	
Семестровий контроль		екзамен	
Викладач		Демешко І. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики	
Контактна інформація		i.m.demeshko@cuspu.edu.ua	
Кафедра		Української філології та журналістики	
Факультет		Української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій	
Предмет навчання		<i>Масова комунікація як процес поширення інформації (знань, духовних цінностей, моральних і правових норм і т.п.) за допомогою технічних засобів (преса, радіо, телебачення, комп’ютерна техніка та ін.) на чисельно великі, розосереджені аудиторії. Масова інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб за допомогою засобів масової інформації – засобів, призначених для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації.</i>	
Мета		<i>Метою викладання навчальної дисципліни є формування базових знань з теорії та практики масової комунікації. Це сприятиме розумінню теоретичних зasad та історії розвитку масової комунікації магістрантами. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти засвоють основні принципи теорії масової комунікації, комунікаційних технологій.</i>	
Компетентності		ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні. ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції. ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних	

	стандартів і рекомендацій. ФК 3. Розуміння мовних явищ на всіх рівнях, концепцій мовленнєвого жанру в сучасній теоретичній і прикладній лінгвістиці, принципів когнітивного моделювання дискурсу. ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень. ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти. ФК 7. Здатність на основі вивчення літературної/мовної інформації продукувати власні ідеї та гіпотези.
Програмні результати	ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві. ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції. ПРН 10. Аргументовано презентувати державною та іноземною мовами в науковому та ненауковому середовищі результати пошуково-дослідницької діяльності (у формі наукових семінарів, зустрічей, дискусій, під час лекційних і практичних занять). ПРН 11. Уміти кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень, продукувати і грамотно оформлювати різноманітні наукові тексти українською та іноземною мовою відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, наукова лекція тощо).
Зміст дисципліни	Розділ 1. Масова комунікація як явище Тема 1. Комуна́кація як явище та її ознаки. Теорія масової комунікації як навчальна дисципліна: мета і завдання. Сучасні підходи до тлумачення поняття «комунікація», «масова комунікація». Комунікативний процес і його складові. Тема 2. Функції масової комунікації. Функції комунікації в сучасному суспільстві: соціальні, психологічні. Масово-психологічні функції масмедіа. Тема 3. Періоди розвитку масової комунікації. Особливості природи масової комунікації. Основні характеристики масової комунікації. Періоди в розвитку масової комунікації, специфіка кожного з них. Властивості сучасного етапу розвитку масової комунікації. Тема 4. Типи, форми і моделі комунікації. Типи та специфіка форм масової комунікації. Моделі та формати масової комунікації. Тема 5. Види масової комунікації. Сутність та основні характеристики візуальної масової, масмедійної, рекламної, PR-, пропагандистської та агітаційної комунікації. Основні чинники масової комунікації. Тема 6. Суб'єкти комунікації та маси. Сутність та основні характеристики суб'єктів комунікації та мас. Види та ознаки мас. Характеристики стихійних і штучних мас. Фази існування маси. Основні характеристики механізму масифікації. Причини масифікації особистості.

Показник актуальності проблем масової комунікації.

Тема 7. Засоби мовного коду в комунікації

Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом. Дискурс як процес і найзагальніша категорія організації мовного коду в спілкуванні. Типи дискурсів. Значення, смисл, актуалізація. Експліцитна та імпліцитна інформація в комунікації. Типологія перформативів. Непрямий мовленнєвий акт.

Тема 8. Засоби мовного коду в комунікації. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Мовна особистість у комунікації.

Класифікація мовних особистостей. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Тональність як складова мовленнєвого спілкування.

Комунікативні девіації (невдачі). Типологія комунікативних девіацій. Мовні девіації, пов'язані з мовним кодом.

Тема 9. Міжкультурна комунікація. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Комунікативні табу. Національно-культурна специфіка спілкування. Невербальні особливості міжкультурної комунікації. Аналіз комунікативних ситуацій.

Критерії оцінювання роботи студентів

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень аспіранта (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання аспірантом тощо.

Форми участі аспірантів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

- усні відповіді:
- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, цілісність, системність відповіді, культура мови;
- самостійність суджень аспіранта і творчість мислення, його теоретичний рівень;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні узагальнення, уміння робити порівняльний

аналіз;

- виконання письмових завдань:
- логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми курсу на практичному занятті – 2 бали.

Критерії оцінювання:

5 балів – аспірант повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов’язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв’язки, наводить аргументи, робить посилання на потрібну літературу. Обов’язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

4 бали – аспірант засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв’язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

3 бали – аспірант засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

2 бали – аспірант невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

Виконання (вчасне) завдань практичної частини теми оцінюється максимально 4 балами.

Аспірант має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу під час консультацій.

Отже, поточному оцінюванню в процесі вивчення курсу підлягають такі форми роботи:

виконання практичної роботи – 2 бали,

усна відповідь 3 бали (або письмова відповідь – 3 бали).

Аспірант, який не з’являється на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відриваювати пропущені практичні заняття і ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Таким чином, щоб отримати максимальний бал (100 балів) студенти в процесі вивчення курсу повинні виконати завдання практичних робіт (9 занять по 5 балів), написати контрольну роботу (15 балів) та есе за результатами самостійної роботи (10 балів), ІНДЗ – 20 балів, презентація – 10 балів.

Підсумковий (семестровий) контроль

Семестровий контроль у формі заліку проводиться за поточними балами.

Особливості перескладання.

У випадку отримання менше 60 балів ($F_{X,F}$ в ЕКТС) за результатами семестрового контролю, студент обов’язково здійснює перескладання, за результатами якого має змогу набрати від 0 до 100 балів:

надає виконані завдання самостійної роботи;

виконує комплексну контрольну роботу за завданнями з тем усіх розділів.

Політика курсу	<i>Oцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу за кредитно-трансферною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-балльною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.</i> <i>При цьому обов'язково враховуються:</i> - присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; - результати виконання і захисту практичних робіт - недопустимість пропусків та запізнень на заняття; - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; - недопустимість списування та плагіату; - своєчасне виконання поставленого завдання.
Інформаційне забезпечення	онлайн-ресурси 1. http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2408 2. https://www.google.com/url 3. https://www.academia.edu/60571086 https://classroom.google.com/c/NjE3MjkzNDk0NTIz?jc=kozdtfu
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали